

Liikuntatieteen päivät 2023, Jyväskylä

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

**Iäkkäiden ihmisten maksimaalinen polven ojennusvoima ja arjen
seisomaan nousujen nopeus ennustivat alaraajojen
toimintakyvyn heikkenemistä**

Väitöskirjatutkija

Antti Löppönen

LitM, TtM, insinööri (AMK), ft.

Jyväskylän Yliopisto & KU Leuven, Belgia

Tutkimusryhmä: Karavirta, L., Finni, T., Palmberg, L., Portegijs, E., Rantanen, T., Delecluse, C., Van Roie, E.* & Rantalainen, T.*

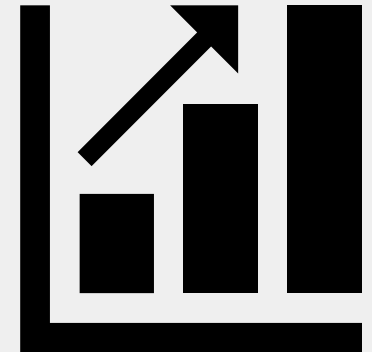

Hypoteesi: arjen voimaa vaativat aktiviteetit kuten seisomaan nousut, jotka ovat tärkeitä itsenäisen asumisen kannalta [1-2] voisivat suojella toimintakyvyn laskulta iäkkäiden ihmisten keskuudessa:

- ❖ voiman ylläpitäminen on mahdollista kunhan ylikuormituksen periaatteet toteutuvat [3]
- ❖ myös matalan intensiteetin harjoittelulla on saavutettu positiivisia vaikutuksia iäkkäillä [4]

Tutkimuksen tarkoitus: ennustaako arjessa monitoroitujen seisomaan nousujen määrä ja intensiteetti alaraajojen toimintakyvyn heikkenemistä 4 -vuoden seurannassa?

& verrata tätä maksimaaliseen isometriseen polven ojennusvoimaan [5]

[1] Wang et al. 2020. J. Cachexia Sarcopenia Muscle
[2] Hughes et al. 1996. Journal of Biomechanics

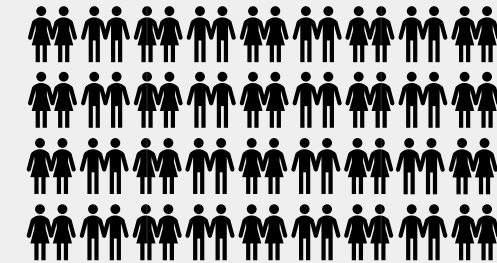
[3] Alexander et al. 2001. J Am Geriatr Soc
[4] Balachandran et al. 2023. Exp Gerontol

[5] Rantanen et al. 1997. J Am Geriatr Soc

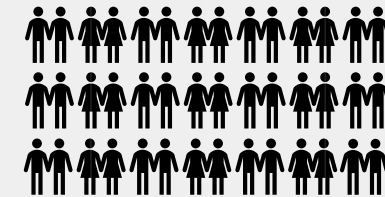
Aineisto ja menetelmät

- ❖ 'Active aging - resilience and external support as modifiers of the disability outcome' (AGNES) study
  - Kohorttitutkimus: 75 -, 80 -, 85 - vuotta
- ❖ Arjen seisomaan nousut
  - 3-7 päivän UKK RM42-nauhoitus
  - Avoin ja julkinen algoritmi [1-3]
    - 93.3% tunnistustarkkuus
    - nopeuden kvantifiointi vs. 2D-liikeanalyysi
- ❖ Maksimaalinen isometrinen polven ojennusvoima / paino
- ❖ Toimintakyvyn lasku: **2 pisteen** lasku SPPB pisteissä [4-5]
- ❖ Logistinen regressio

Lähtötilanne
N = 475
2017-2018

4 vuotta

Seuranta
n = 340
2021-2022

< 2

≥ 2

n = 255

n = 85

[1] Löppönen et al. 2022. Sensors
[2] Löppönen et al. 2023. MSSE

[3] Löppönen et al. 2022. J Gerontol A Biol Sci Med Sci
[4] Kwon et al. 2009. J Nutr Health Aging

[5] Perera et al. 2006. Ageing Soc

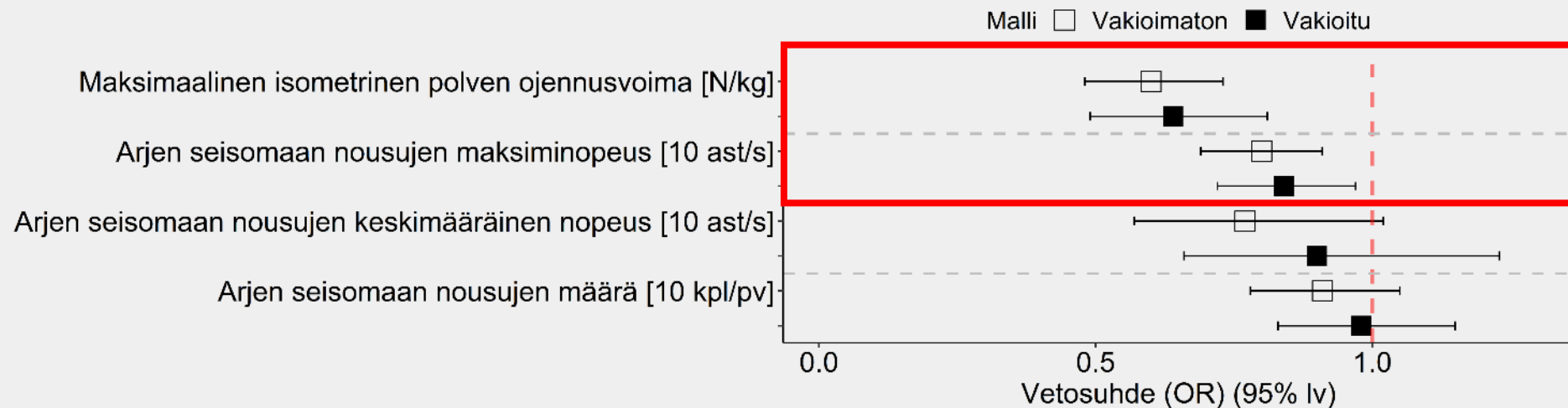
Lähtötilanteen tulokset

	Kaikki (N = 340)	Ei, toimintakyvyn laskua (n = 255)	Kyllä, toimintakyvyn lasku (n = 85)	p-arvo
Naisia, n (%)	60.3 %	55.3 %	75.3 %	
Ikä [vuosia]	78.0 (3.2)	77.9 (3.1)	78.6 (3.4)	.147
MMSE - testi [pisteet]	27.7 (2.2)	27.7 (2.2)	27.6 (2.0)	.240
Sairauksien lukumäärä [kpl]	3.0 (1.8)	2.7 (1.8)	3.7 (1.9)	.000
SPPB-testistö [pisteet]	10.5 (1.7)	10.6 (1.6)	10.4 (1.9)	.534
Tuolilta ylösnousu testi [s]	12.3 (3.7)	12.2 (3.6)	12.4 (4.1)	.857
Maks. isometrinen polven ojennusvoima [N/kg]	4.8 (1.4)	5.0 (1.4)	4.1 (1.3)	.000
Arjen seisomaan nousujen maksiminopeus [°/s]	102.7 (21.3)	105.0 (20.3)	95.9 (22.8)	.000
Arjen seisomaan nousujen keskinopeus [°/s]	57.8 (8.8)	58.2 (8.4)	56.3 (9.9)	.091
Arjen seisomaan nousujen määrä [kpl/pv]	44.7 (17.0)	45.4 (16.6)	42.6 (18.1)	.251

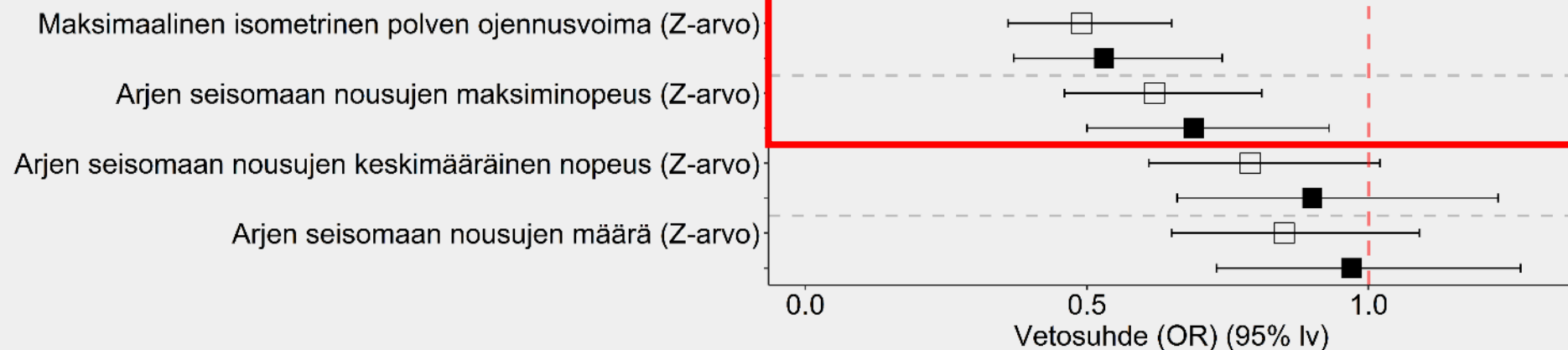
Standardoimattomat arvot

Vakioitu iällä, sukupuolella, sairauksien lukumäärällä ja lähtötason SPPB pisteillä.

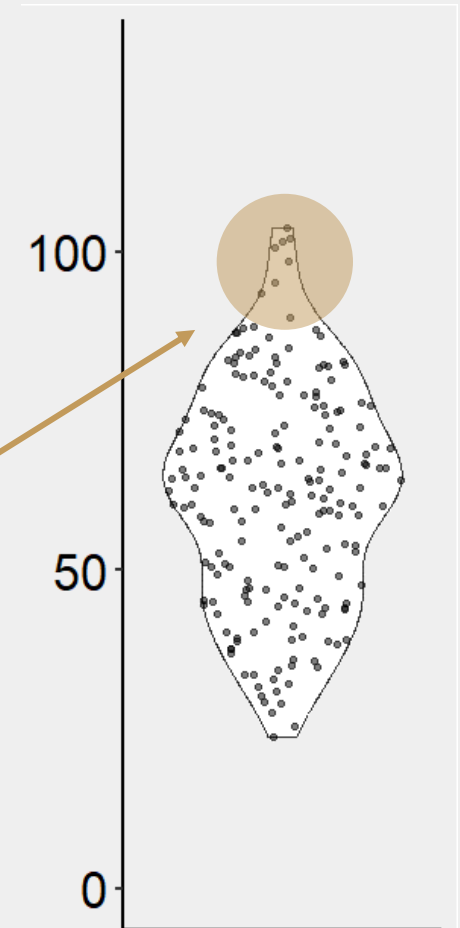
Standardoidut arvot (Z-arvo)

Johtopäätökset

- ❖ Maksimaalinen isometrinen polven ojennusvoima ja arjen maksimaalinen seisomaan nousunopeus voivat ennustaa tulevaa toimintakyvyn laskua.
  - Maksimaalinen isometrinen polven ojennusvoima oli vahvempi ennustaja
- ❖ Arjen seisomaan nousujen keskimääräinen nopeus ja niiden määrä eivät ennustaneet toimintakyvyn laskua.
- ❖ Uusi havainto on että arjen aktiviteettien maksimi intensiteetti voi olla on herkkä indikaattori toimintakyvyn varhaisille muutoksille
  - Päälle puettavien sensorien kehitystyön suunta?

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Kiitos!

Laura Karavirta
Taija Juutinen Finni
Lotta Palmberg
Erja Portegijs
Taina Rantanen
Eeva-Maija Palonen

Rantalainen Timo
Evelien Van Roie
Christophe Delecluse
Stef Van Puyenbroeck
Niina Kajan

European Research Council
Established by the European Commission

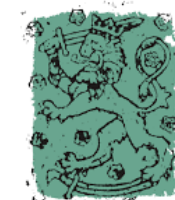
GEREC
GERONTOLOGY RESEARCH CENTER

Research Foundation
Flanders
Opening new horizons

SUOMEN AKATEMIA
FINLANDS AKADEMI
ACADEMY OF FINLAND

Ministry of
Education
and Culture

kohtihattua.com

@anttilopp

antti.ej.lopponen@jyu.fi